

Asiantuntijalausunto ympäristövaliokunnalle esityksestä jätelain muuttamiseksi HE 166/2025 vp

Suomen Pakkaustuottajat Oy kiittää asiantuntijalausuntopyynnöstä ja kutsusta ympäristövaliokunnan kuulemiseen 13.11.2025.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan jätelakiin muutoksia, jotka koskevat eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden (SUP-tuotteet) tuottajan kustannusvastuuta tietyistä kuntien toteuttamista toimista roskaantumisen ehkäisemiseksi ja siivoamiseksi. Esityksen mukaan tuottajien kunnille maksamat korvaukset perustuisivat pääsääntöisesti kiinteämääräiseen asukaskohtaiseen vuosikustannukseen. Myös korvausmenettelyyn ehdotetaan muutoksia. Lisäksi ehdotetaan, että tuottajan kustannusvastuuta laajennettaisiin nikotiinipussien aiheuttaman roskaantumisen ehkäisemiseen ja siivoamiseen. Muutokset johtuisivat kansallisista tarpeista.

Nikotiinipussit

Nikotiinipusseja ei tule lisätä tuottajavastuun piiriin. Tavoite ehkäistä ja vähentää roskaantumista on kannatettava, mutta esitys ei tarjoa keinoja sen saavuttamiseksi. Lisäys olisi kansallinen poikkeama SUP-direktiivistä (EU 2019/904), sillä nikotiinipussit eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan. Se on myös direktiivin muovinkorvaustavoitteen vastainen ja käytännössä veroluonteinen maksu, jonka ainoa peruste on verotuottojen kerääminen kunnille.

Kiinteämääräinen korvaus

Pidämme siirtymistä kiinteämääräiseen asukaskohtaiseen korvaukseen ymmärrettävänä ja perusteltuna, koska se parantaa ennakoitavuutta. SUP-direktiivin 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti tuottajan korvaamat kustannukset eivät saa ylittää niitä kustannuksia, jotka ovat välttämättömiä tuottajavastuun piiriin kuuluvien toimien toteuttamiseksi kustannustehokkaasti. Esimerkiksi vuonna 2023 kuntien raportoima kustannus oli vain 4,10 e/asukas, kun asetuksessa määritelty kiinteä kokonaiskustannus oli 4,79 e/asukas. Korvausten tulee jatkossa perustua ajantasaiseen ja todelliseen kustannustietoon, jotta järjestelmä olisi oikeudenmukainen ja kustannustehokas.

Kuntien raportointi ja läpinäkyvyys

Kannatamme vahvasti, että kunnan oikeus korvaukseen edellyttää vuosittaista selvitystä toteutuneista jätehuolto- ja siivoustoimista sekä niiden kustannuksista. Näin varmistetaan, että korvauksia maksetaan vain kunnille, jotka ovat tosiasiallisesti toteuttaneet tuottajavastuun piiriin kuuluvia toimia, ja että kustannustiedot ovat vertailukelpoisia ja läpinäkyviä.

Poikkeaminen tuoteryhmittäisestä kustannusten jakamisperusteesta

Esityksessä todetaan, että Lupa- ja valvontavirasto voi poiketa 48 d §:n 4 momentin nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa säädetystä tuoteryhmittäisestä kustannusten jakamisperusteesta, jos tuottaja tai tuottajayhteisö osoittaa, että tuotteen ja tuoteryhmän osuus kerätyistä tai siivotusta roskasta on olosuhteiden muuttumisen

johdosta merkittävästi pienempi kuin mitä asetuksessa säädetty kustannusten jakamisperuste osoittaa.

Esitämme, että tekstiä muutetaan seuraavasti: "Lupa- ja valvontavirasto **velvoitetaan korjaamaan** 48 d §:n 4 momentin nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa säädetystä tuoteryhmittäisestä kustannusten jakamisperusteesta, jos tuottaja tai tuottajayhteisö osoittaa, että tuotteen ja tuoteryhmän osuus kerätystä tai siivotusta roskasta on olosuhteiden muuttumisen johdosta merkittävästi pienempi kuin mitä asetuksessa säädetty kustannusten jakamisperuste osoittaa."

Kunnioittavasti,

Pekka Tommola
Toimitusjohtaja
Suomen Pakkaustuottajat Oy